

Regionstyrelsen

Bevarande och gallring av patientjournaler i Region Skåne

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen ändrar inte sitt tidigare beslut om totalbevarande av patientjournaler i Region Skåne.
2. Regionstyrelsen delegerar, med stöd av 3 § Arkivreglemente för Region Skåne, till regionarkivarien befogenhet att i det enskilda fallet besluta om undantag från principen om totalbevarande för patientjournal och patientjournalhandling som saknar betydelse för vården och har ett ringa forskningsvärde.
3. Regionstyrelsen fastställer att patientjournalhandlingar i Folk tandvården kan gallras 10 år efter sista anteckning.

Sammanfattning av ärendet

I samband med beredning av ärende om utbyggnad av Regionarkivets lokaler vid Arkivcentrum Syd har fråga uppkommit om omprövning av Regionstyrelsens tidigare beslut om totalbevarande av patientjournaler i Region Skåne.

Tandvårdsnämnden har också hemställt om möjlighet att gallra patientjournaler i Folk tandvården 10 år efter sista anteckning.

Gällande rätt

Enligt bestämmelserna i 3 § arkivlagen (1990:782) skall myndigheternas arkiv "bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov."

Av 10 § samma lag framgår att allmänna handlingar får gallras om det arkivmaterial som då återstår kan tillgodose ändamålen ovan.

Regionfullmäktige har 1999-01-26, § 20 beslutat om arkivreglemente för Region Skåne. Enligt 3 § i detta reglemente är Regionstyrelsen arkivmyndighet för Region Skåne och huvudman för regionarkivet.

Som arkivmyndighet har Regionstyrelsen ansvar för tillsynen över Region Skånes myndigheters arkivvård och ansvarar också för vården av de arkiv som överlämnats till arkivmyndigheten. Regionstyrelsen får utfärda de riktlinjer som behövs för en god arkivvård och delegera befogenheter som arkivmyndighet till regionarkivarien.

Beträffande patientjournaler finns bestämmelser om minimitider för bevarande i 8 § patientjournallagen (1985:562) och i förordningen (1986:203) om förlängd bevarandetid för vissa journalhandlingar inom hälso- och sjukvården. I praktiken innebär dessa bestämmelser att patientjournaler inom hälso- och sjukvården kan gallras tidigast 10 år efter sista anteckning.

Patientdatautredningens huvudbetänkande (SOU 2006:82) föreslår ingen materiell ändring av bevarandereglerna i förslaget till ny Patientdatalag. Fem sakkunniga och experter i utredningen har dock i ett särskilt yttrande framhållit nödvändigheten av förlängd bevarandetid.

Tidigare beslut och utredningar

Regionstyrelsens beslut om totalbevarande 2003

Regionstyrelsen har i beslut 2003-11-20, § 215 bestämt att patientjournaler i Region Skåne skall bevaras för framtiden. Som motiv uppgavs att gallring är en resurskrävande insats och att informationsförlusten kan vara livshotande för den enskilde patienten. Kvaliteten i och behovet av vårdinformationen bedömdes ha ökat och förutom för hälso- och sjukvårdens egen informationsförsörjning ansågs journalen ha betydelse för patienten själv, patientens anhöriga och för forskningen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden tillstyrkte förslaget och ansåg ett totalbevarande av patientjournaler vara angeläget av forskningsskäl.

Remiss med anledning av Riksarkivets bevaranderåd 2006

I samband med att Regionstyrelsen 2006-03-10 besvarade en remiss från Riksarkivet om "Råd om bevarande och gallring av landstingens, regionernas och kommunernas patientjournaler och övrig medicinsk dokumentation" inhämtades yttranden från förvaltningarna inom hälso- och sjukvården.

Samtliga förvaltningar, med undantag av Tandvårdsnämnden, ställde sig då bakom idén om ett totalbevarande som är huvudprincipen i Riksarkivets råd. Se bilaga A för remissammanställning.

För att komplettera ovanstående med ett nationellt perspektiv har Regionarkivet också inhämtat Riksarkivets egna remissammanställning där samtliga instanser med något enstaka undantag ställt sig bakom principen om ett totalbevarande av patientjournaler. Se bilaga B.

Bevarande och gallring av patientjournaler i andra landsting

Stockholms läns landsting bevarar läkares journaler men gallrar andra yrkesgruppers journaler efter 10 år. Övriga landsting, inklusive Västra Götalandsregionen, har liksom Region Skåne bestämmelser om totalbevarande.

När det gäller tandvårdsjournaler är bilden betydligt mer varierad. Hälften av landstingen har en tioårig gallringsfrist medan den andra hälften bevarar.

Bilaga C innehåller Regionarkivets sammanställning över gällande bevarande- och gallringsregler i andra landsting.

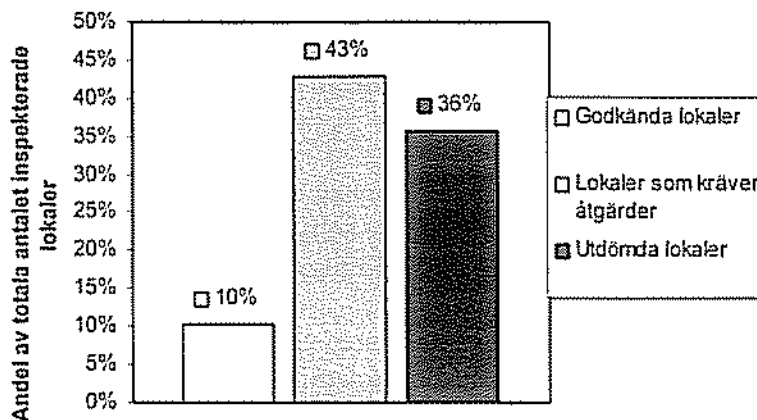
Arkivlokalsituationen i Region Skåne

Oavsett om patientjournaler i Region Skåne skall förvaras centralt eller decentralt, för framtiden eller endast 10 år efter sista anteckning skall handlingarna enligt bestämmelserna i 6 § 3 punkten arkivlagen (1990:782) skyddas mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst. Riksarkivet har i tillägg till ovanstående bestämmelse utfärdat detaljerade föreskrifter och allmänna råd om planering, utförande och drift av arkivlokaler (RA-FS 1994:6, ändring: RA-FS 1997:3). Av 10 § i arkivreglementet för Region Skåne framgår att arkivhandlingar skall förvaras betryggande under hela bevarandetiden.

Regionarkivets inspektioner av samtliga 596 arkivlokaler i Region Skåne visar att endast 10 % av de lokaler som idag används för förvaring av arkivhandlingar uppfyller de författningsmässiga kraven. Hela 36 % har

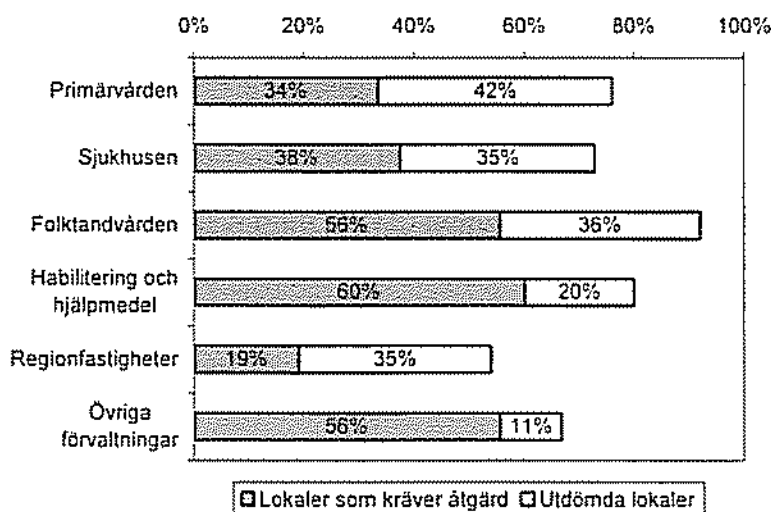
dömts ut som helt undermåliga för ändamålet och ytterligare 43 % kräver byggnadstekniska åtgärder.

Arkivlokalinspektioner 2004-2006, utfall för Region Skåne som helhet

De återstående elva procent som inte redovisats ovan är sådana lokaler som inte är godkända men som inte behöver åtgärdas av andra anledningar. Det kan till exempel röra sig om arkiv som inom kort skall levereras till Regionarkivet eller mellanlagras i annan godkänd lokal. Hit hör också pappersarkiv som skall digitaliseras och integreras med elektroniska patientjournalssystem. Även verksamheter som aviserat flytt till nya lokaler inom en snar framtid har hamnat i den kvot som faller utanför redovisningen.

Utfall per förvaltning: lokaler som kräver åtgärd och utdömda lokaler

Digitalisering som alternativ strategi

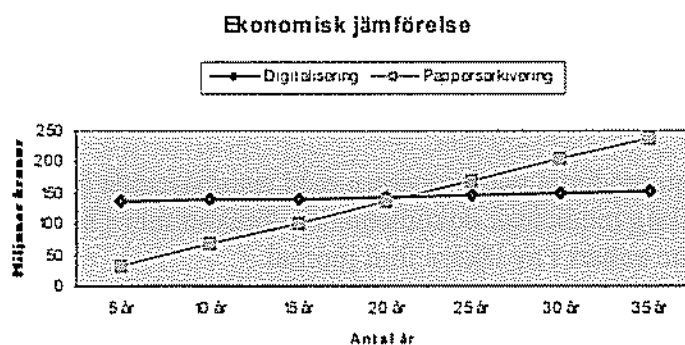
I samband med den gradvisa övergången till digital vårdinformation inom hälso- och sjukvården är det naturligt att diskutera alternativ till traditionell arkivering. Förutsättningar för en alternativ arkiveringsstrategi finns då nuvarande bestämmelser inom Region Skåne medger en gallring av pappersjournalen i samband med digitalisering. Ur hanteringssynpunkt vore en sådan lösning intressant då patienthistoriken i de elektroniska patientjournalssystemen skulle kunna kompletteras genom inscanning av tidigare vårddokumentation. Trots de olösta problemen med den digitala långtidslagringen är vinsterna med en digitalisering så stora att en ekonomisk jämförelse är påkallad.

Kostnaden per hyllmeter för inscanning av patientjournaler är beroende av en mängd parametrar. Dit hör pappersjournalens skick och den grad av preparering som krävs, vilka krav på indexering och sökbarhet som ställs, val av teknik vid scanning, vilka kontroller av informationen som bedöms nödvändiga för patientsäkerheten samt om och i så fall hur det inscannade materialet skall integreras med befintliga journalssystem.

På grund av variationer i dessa parametrar kan inscanning av en hyllmeter patientjournaler ta allt mellan 8 och 75 mantimmar enligt erfarenheter från Helsingborgs lasarett.

Vid Sahlgrenska universitetssjukhuset har man funnit att en person klarar att preparera och scanna cirka 75 cm på en dag utifrån de förutsättningar och krav som man där ställer på digitaliseringen. Sjukhusets arkivbestånd på 20 000 hyllmeter pappersjournaler skulle då kräva 135 manår eller 20 heltidsanställningar i drygt 6,5 år för att digitaliseras. Enbart lönekostnaden hamnar då på 40 miljoner kronor eller 2000 kronor per hyllmeter. Till detta kommer kostnader för teknikinvesteringen, lokalhyra och allmänna overheadkostnader.

Den ekonomiska jämförelsen mellan digitalisering och pappersarkivering kan uttryckas grafiskt som nedan:

Kostnaderna konvergerar enligt denna förenklade modell efter drygt 20 år. Jämförelsen tar dock inte hänsyn till den stora och ännu okända kostnaden

för konvertering och migrering av informationen som med hänsyn till den snabba teknikutvecklingen måste ske under 20-årsperioden.

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen beslutar att inte ändra sitt tidigare beslut om totalbevarande av patientjournaler i Region Skåne.
2. Med stöd av 3 § Arkivreglemente för Region Skåne beslutar Regionstyrelsen att till regionarkivarien delegera befogenhet att i det enskilda fallet besluta om undantag från principen om totalbevarande för patientjournal och patientjournalhandling som saknar betydelse för vården och har ett ringa forskningsvärde.
3. Regionstyrelsen beslutar att patientjournalhandlingar i Folkandvården kan gallras 10 år efter sista anteckning.

Motiv

1. Totalbevarande av patientjournaler

Ett totalbevarande av patientjournaler inom Region Skåne kan motiveras av flera skäl:

- en god och säker vård förutsätter tillgång till dokumentation av såväl aktuella som tidigare vårdinsatser under patientens hela livstid
- framtida patienters möjligheter till hereditetsutredningar är beroende av att även avlidna släktingars journaler bevarats
- stora och kompletta journalmaterial är en förutsättning för forskningens möjligheter att kartlägga vissa sjukdomsförlopp och orsakssamband
- den sammanhållna journalföring som föreslås i Patientdatautredningens betänkande förutsätter enhetliga gallringsregler nationellt
- den moderna vårdprocessen med teambaserade arbetssätt medför att viktig medicinsk dokumentation förekommer i hela vårdkedjan och inte enbart i av läkare förd journal.

Alternativet till ett totalbevarande är gallring av patientjournaler 10 år efter sista anteckning. Eventuellt skulle detta kunna kompletteras med ett urvalsbevarande av patienter födda dag 5, 15 och 25. Mot bakgrund av

vårdprofessionens uttalade behov av tillgång till patientdokumentation i hela vårdkedjan och under patientens hela livstid samt forskningens behov av stora och kompletta patientmaterial kan ett urvalsbevarande inte rekommenderas i nuläget.

2. Delegation till regionarkivarien att besluta om undantag

Regionstyrelsen har enligt bestämmelserna i 4 § arkivreglementet möjlighet att delegera befogenheter till regionarkivarien att meddela undantag från principen om totalbevarande om och när detta kan anses motiverat. En sådan delegation till tjänstemannanivån skulle möjliggöra en större flexibilitet och en mer pragmatisk tillämpning av principen i framtiden där kostnad och nytta kontinuerligt kan vägas emot varandra.

Enligt avsnitt 4.1 i gällande delegationsordning för regionstyrelsen har regionarkivarien på delegation att fatta gallringsbeslut i enskilda ärenden samt att fullgöra regionstyrelsens samrådsfunktion enligt 7 och 13 §§ arkivreglementet. Det är tveksamt om nuvarande delegation kan anses innebära en rätt för regionarkivarien att medge undantag från regionstyrelsens beslut om totalbevarande.

Delegationen föreslås därför utökas eller förtydligas med en rätt att i det enskilda fallet besluta om gallring av patientjournal eller patientjournalhandling som saknar betydelse för vården och har ett ringa forskningsvärde.

3. Gallring av patientjournaler i Folktandvården

Beträffande patientjournaler inom tandvården förefaller behovet av dokumentation för framtida vård och behandling samt forskningsintresset vara högst begränsat efter en 10-årsfrist. Även inom speciallisttandvården bedöms en gallring 10 år efter sista anteckning vara tillräcklig för att tillgodose vårdens behov.

Tandvårdsjournaler har stor betydelse som jämförelsematerial vid rättsodontologisk identifiering. Regionarkivet har därför inhämtat synpunkter från Rättsmedicinalverkets rättsodontolog som framför önskemål om en 20-årig gallringsfrist. Enligt uppgift är det emellertid ovanligt att man inte kunnat identifiera personer på grund av gallrade tandvårdsjournaler, men i samband med tsunamikatastrofen aktualiserades två sådana fall.

Då det endast rör sig om ett fåtal hypotetiska framtida fall och det dessutom finns alternativa metoder för identifikation, t ex DNA-analyser, så förefaller det inte rimligt att kravet på tillgång till tandvårdsjournaler för rättsodontologisk identifiering ensamt skulle utgöra skäl för bevarande av samtliga journaler i Folktandvården.

Ekonomiska konsekvenser

Totalbevarande

Ett fortsatt totalbevarande av patientjournaler förutsätter en utbyggnad av Region Skånes arkivlokalkapacitet. En utbyggnad kan ske ute i förvaltningarna eller centralt. Det senare alternativet framstår tveklöst som det mest kostnadseffektiva.

En utbyggnad av Regionarkivets lokaler vid Arkivcentrum Syd skulle innebära en årlig tillkommande kostnad på 7 miljoner kr från och med 2009, som kan reduceras väsentligt om löptid på hyresavtal och avskrivningstakten på investeringar sätts till 25 år i stället för 10 år. Sådana långsiktiga hyresavtal förekommer redan inom arkivverksamheterna i Stockholms läns landsting och Västra Götalandsregionen. Med en 25 årig hyresperiod och avskrivning på investeringarna skulle årskostnaden kunna beräknas till drygt 5 miljoner kronor.

En avveckling av arkivlokaler vid hälso- och sjukvårdens förvaltningar samt en generell dispens från arkivlokalkraven för att undvika kostsamma ombyggnader innebär en totalbesparing för Region Skåne trots den högre årliga kostnad för den centrala arkivhanteringen som förslaget innebär.

Gallring

De ekonomiska konsekvenserna av ett beslut om gallring efter den lagstadgade minimibevarandetiden på 10 år efter sista anteckning är mer svårbedömd. Då regionarkivet saknar magasinskapacitet att ta emot ytterligare handlingar från hälso- och sjukvården krävs ett iordningställande av arkivlokaler och inköp av arkivskåp ute i verksamheten.

Detta tillsammans med hanteringskostnader för att verkställa en gallring efter minimibevarandetiden på 10 år efter sista anteckning innebär även med försiktiga beräkningar merkostnader som vida överstiger kostnaden för en central och regionövergripande lösning.

Digitalisering

En digitalisering av Region Skånes journalbestånd skulle innebära en kostnad för enbart arbetet på minst 136 miljoner. Till detta kommer kostnader för teknikinvesteringen, lokalhyra och allmänna overheadkostnader.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Mats Welff
Regiondirektör

Bilaga A

Remissvar från Region Skånes hälso- och sjukvårdsförvaltningar med anledning av Riksarkivets remiss, mars 2006

"Principen att totalbevara patientjournalen är riktig. Det tillgodoser vårdgivarens behov av dokumentation av vårdprocesser med möjlighet till långtgående kvalitets-, uppföljnings- och utvärderingsarbete. Det ger patienten möjlighet att ta del av all dokumentation kring vårdförloppet. Vidare ger det en helhetsbild i samband med juridiska frågeställningar som kan bli viktiga vid en framtida bedömning." (Helsingborgs lasarett)

"Ett viktigt argument för att införa bevarande för samtliga medicinska journaler är det som beskrivs som teambaserade arbetssätt och som gör det svårt att väga olika personalgruppers journalanteckningar mot varandra. Detta synsätt är direkt tillämpligt inom Rehabilitering & Hjälpmedel." (Rehabilitering & Hjälpmedel)

"Man noterar, och där instämmer vi, att det inte längre går att dra någon skarp gräns mellan olika journalföringspliktiga yrkesgruppers journaler och ej heller mellan öppen- och slutenvård. Man noterar att journalgallring är mycket resurskrävande och en utomordentligt kvalificerad uppgift!" (Primärvården Skåne, gemensamt yttrande gm chefläkarfunktionen)

"Det är positivt att den tidskrävande plockgallringen inte längre förespråkas och att inte någon skarp gräns dras mellan olika journalförande kategorier. (...) Regionens beslut om ett totalbevarande för patientjournaler upprättade i Region Skåne ger förutsättningar för en god och säker vård under patientens livstid och för forskning". (Lasarettet i Landskrona)

"Vi ställer oss helt bakom förslaget. Fördelen att bevara journaler under en patients hela livstid är uppenbar. Med ökande kunskaper om genetiska faktorerers betydelse och möjligheter att kartlägga genetiska profiler kan journalhandlingar även rörande avlidna personer komma att få betydelse för dessas biologiska släktingar inom områden som gäller allvarliga sjukdomar som cancer, ovanliga metabola störningar, njursjukdomar, systemsjukdomar av reumatisk natur mm. (...) Dessutom anser vi avseende forskning rörande yttre miljöfaktorers eventuella sjukdomsframkallande effekter att tillgång till stora och kompletta patientmaterial är ovärderliga och kan komma att få idag oklara tillstånd att framstå i ett nytt ljus." (Universitetssjukhuset MAS)

"Det är tillfredsställande att råden har tagit hänsyn till den processororienterade utveckling som pågår inom hälso- och sjukvården liksom det kvalitetssäkrings- och uppföljningsarbete som kontinuerligt

måste göras med journalinformationen som bas. Det är därför naturligt att det inte längre skall finnas skillnad mellan av läkare förda och andra yrkeskategoriers journaler samt att all journalinformation bevaras. Hantering av biologiska prover enligt Biobankslagen har stor betydelse för framtida klinisk användning och forskning och förstärker att inriktningen måste gå mot ett totalbevarande av journalinformationen."
(Universitetssjukhuset i Lund)

Bilaga B

Ur Riksarkivets remissammanställning gällande bevarande- och gallringsråd för den medicinska dokumentationen maj 2006

"Socialstyrelsen välkomnar förslaget till ny huvudprincip som innebär totalbevarande av patientjournaler oavsett vilken yrkesgrupp om ansvarat för dokumentationen. (...) Ett totalbevarande underlättar för forskningen samt ger nya infallsvinklar på sjukdomars orsaker och förlopp. Bestämmelserna skapar även goda förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet i hälso- och sjukvården. Vidare möjliggör de nya råden att viktig information finns kvar i händelse av en framtida utredning kring ett ärende." (Socialstyrelsen)

"Patientjournaler och övrig medicinsk information inom hälso- och sjukvården utgör ett unikt och viktigt material för forskningen, särskilt den medicinska. Det är därför angeläget att detta material bevaras i så hög grad som möjligt." (Vetenskapsrådet)

"De utarbetade råden liksom principerna för bevarande av patientjournaler och övrig medicinsk dokumentation är tillfyllest." (Uppsala universitet, medicinska och Farmaceutiska fakultetsnämnden)

"Stödjer grundprincipen om totalbevarande av patientjournaler och menar att det är en förutsättning för att kunna bedriva forskning." (Lunds universitet, Medicinska fakulteten)

"Noterar, som företrädare för olika typer av forskningsinsatser inom cancerområdet, med tillfredsställelse att förslaget utgår från principen om totalbevarande av all patientdokumentation. Stödjer således det framlagda förslaget." (Cancerfondens forskningsnämnd)

"Patientjournaler och övrig medicinsk dokumentation är av stor betydelse som underlag för Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska, rättsmedicinska och rättsodontologiska utredningsverksamhet. Även ur forskningssynpunkt kan tillgång till sådant material i ett längre tidsperspektiv, vara av betydelse för Rättsmedicinalverket. Tillstyrker därför förslaget som innebär rekommendation av totalt bevarande av alla kategorier patientjournaler. Särskilt noteras med tillfredsställelse att utredningen uppmärksammat behovet av tandvårdsdokumentation för identifiering av okända avlidna och att således totalt bevarande även av tandvårdsjournaler och tandvårdens röntgenbilder (såväl analoga som digitala) rekommenderas. Detta material, som enligt nuvarande rekommendation i regel gallras efter 10 år, kan vara av värde för den rättsodontologiska identifieringsverksamheten under lång tid." (Rättsmedicinalverket)

"Det är bra att nya råd publiceras som inte håller fast vid tidigare råd om plockgallring. SLS instämmer i grundprincipen om totalbevarande men det är bra att möjligheten till avsteg beskrivits." (Svenska Läkaresällskapet)

"Dagens vård är komplex och många personalkategorier är involverade i vårdförloppet. Ett bevarande enbart av läkares journalanteckningar kan därför ifrågasättas. Inget att invända mot det föreslagna gallringsrådet, utan vill helt instämma i de motiv som beskrivits, och som har sin utgångspunkt från patientperspektivet och inte från professionen och organisationen" (Vårdförbundet)

Bilaga C

Gallringsbestämmelser rörande journaler i svenska landsting

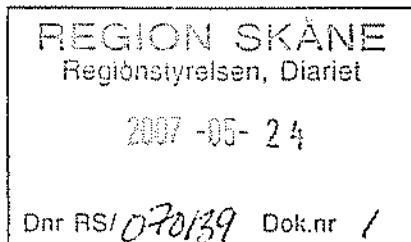
Landsting	Patientjournaler inom Hälso- och sjukvården	Patientjournaler inom Folktandvården
Stockholms läns landsting	Totalbevarar av läkare förd journal	10 år
Landstinget i Uppsala län	Totalbevarar	10 år
Landstinget Sörmland	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget i Östergötland	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget i Jönköpings län	Totalbevarar	10 år
Landstinget Kronoberg	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget i Kalmar län	Totalbevarar	10 år
Landstinget Blekinge	Totalbevarar	10 år
Region Skåne	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget Halland	Totalbevarar	Totalbevarar
Västra Götalandsregionen	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget i Värmland	Totalbevarar	Totalbevarar
Örebro läns landsting	Totalbevarar	10 år
Landstinget Västmanland	Totalbevarar	Totalbevarar
Landstinget Dalarna	Totalbevarar	10 år
Landstinget Gävleborg	Totalbevarar	10 år
Landstinget Västernorrland	Totalbevarar	Totalbevarar

Jämtlands läns landsting	Totalbevarar	10 år
Västerbottens läns landsting	Totalbevarar	Totalbevarar
Norrbottens läns landsting	Totalbevarar	10 år
Gotlands kommun	Totalbevarar	10 år

Tandvårdsnämnden

OJUSTERAT
PROTOKOLLSUTDRAG

Datum 2007-05-23

§ 37 Gallring av patientjournaler i Folktandvården Skåne

Beslut

Tandvårdsnämnden beslutar hemställa hos Regionstyrelsen om att gallring av patientjournaler i Folktandvården ska kunna ske efter 10 år..

Sammanfattning av ärendet

Journallagen stadgar endast 10 år som bevarandegräns

Ärendet sänt till Regionstyrelsen 2007-05-24

Vid protokollet

Per Göransson

Tandvårdsnämnden

Gallring av patientjournaler i Folktandvården Skåne

Förslag till beslut

Tandvårdsnämnden föreslås besluta

att hemställa hos Regionstyrelsen om att gallring av patientjournaler i Folktandvården ska kunna ske efter 10 år.

Ärendebeskrivning

Enligt Patientjournallagen får personuppgifter inte bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till behandlingens ursprungliga ändamål, om det inte behövs för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål. Efter utgången av den minsta tiden (3 år) får sådana handlingar gallras. Socialstyrelsen föreskriver att tandvårdjournaler ska bevaras minst 10 år efter sista anteckningen. Om journalhandlingarna är *allmänna handlingar* ska bestämmelserna i arkivlagen och de bestämmelser som meddelats med stöd av arkivlagen beaktas.

I betänkandet Patientdatalag (SOU 2006:82) föreslår Patientdatautredningen en ny sammanhängande reglering av personuppgiftsbehandling inom hälso- och sjukvården i en särskild lag, Patientdatalagen. Lagen förväntas träda i kraft 2008-01-01 och ersätter då Patientjournallagen och Vårdregisterlagen. I betänkandet föreslås under punkten 10.4.7 Bevarande av journalhandling, att Patientjournallagens bestämmelser om bevarande av journalhandling inte behöver ändras.

Riksarkivet har i avvaktan på den nya lagen rekommenderat att inte gallra patientjournaler.

Regionstyrelsen fattade 2003-11-20 beslut om att patientjournaler upprättade i Region Skåne ska bevaras för framtiden. Skälen angavs till:

1. Att gallra journaler är en resurskrävande insats.
2. Informationsförlusten kan bli livshotande för den enskilde patienten. Innehållet i en patientjournal kan också få betydelse för vård av anhöriga vid t ex ärftliga sjukdomar.
3. Datorstöd för patientjournalen har ökat kvaliteten på den medicinska journalinformationen, vilket gör innehållet mer värt att bevara.
4. Patientjournalmaterial är av stor betydelse för vetenskap och forskning.

Regionstyrelsen har därmed ålagt Folktandvården ett större åtagande än vad som gäller för andra vårdgivare inom tandvården.

Skäl för förslaget

Innehållet i tandvårdsjournalen är dokument som *enbart är av intresse för den enskilde patientens vård*. Förlust av information i en mer än 10 år gammal tandvårdsjournal kan knappast bli livshotande för en patient.

Digital journal är ännu inte fullt införd i Folktandvården och journalerna anses inte vara av intresse för eller hålla den kvalitet som är nödvändig om innehållet ska kunna användas för forskning. Riksarkivet beslutade den 30 januari 1995, att Tandvårdshögskolan i Malmö får gallra tandvårdsjournaler tidigast tio år efter det att den sista uppgiften fördes in i handlingen. Motiveringen var att *journalhandlingar äldre än 10 år inte har något värde vare sig för vård eller för forskning*.

Vid katastrofer och plötslig död, är innehållet i tandvårdsjournaler av stort intresse vid identifiering. Att spara en journal 10 år efter sista anteckning torde vara tillräckligt för ändamålet. Vid identifiering är tillgången till tandröntgenbilder speciellt viktig. För närvarande kan Regionarkivet i Lund inte ta emot Folktandvårdens röntgenbilder eftersom dessa kräver speciell miljö för att kunna bevaras. I nuläget förvaras därför många journaler som är äldre än 10 år helt separerade från röntgenbilderna, journalen på Regionarkivet och röntgenbilderna på respektive klinik. Detta förfarande *försävar en eventuell identifieringsprocess efter 10 år högst avsevärt*.

Totalbevarande av tandvårdsjournaler är en för Folktandvårdens del *mycket resurskrävande insats*. Resursinsatsen för rensning av journaler för överförande till Regionarkivet är beräknad till mer än tre gånger så stor som resursinsatsen för destruktion. Folktandvårdens verksamhet finansieras av ersättning per capita för utförd barn- och ungdomstandvård samt via intäkter från vuxentandvården. Båda ersättningarna är reglerade via politiska beslut. Kraven på hög effektivitet och på ekonomi i balans, är starkt uttalade. Ovan redovisade *kostnadsökningar* innebär konsekvenser för pris och/eller omfördelning av resurser från vård till arkivhantering.

Regionarkivet i Lund har uttalat att de inte har möjlighet att ta emot Folk tandvårdens journaler som är äldre än 10 år, de närmsta åren. Detta ställer krav på totalbevarande på respektive klinik och därmed *omfattande och dyr ombyggnation av klinikernas journalarkiv.*

Folk tandvården har som en del av Region Skåne åtaganden som privat tandvård verksamhet inte drabbas av. Privattandläkare ska följa Patientjournallagen och får därmed gallra tandvårdsjournaler tidigast tio år efter det att den sista uppgiften fördes in i handlingen. Att kraven skiljer sig är innebär att *konkurrensneutralitet inte råder.*

Helena Ozolins-Carlson
Tandvårdschef